

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету фінансів та обліку
Андрій КІЗИМА
« 09 » _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« 09 » _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ННІНОТ
Святослав ПИТЕЛЬ
« 09 » _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«Управління фінансовою санацією суб'єктів
господарювання»

ступінь вищої освіти – магістр

галузь знань – 07 Управління та адміністрування»

спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

освітньо-професійна програма – «Фінансовий менеджмент»

Кафедра фінансових технологій та банківського бізнесу

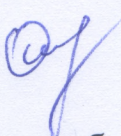
Форма навчання	Курс	Семестр / сесія	Лекції (год.)	Практ. заняття (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем./сесія)
Денна	1	2	32	14	5	6	93	150	2
Заочна	1	2, 3	8	4	-	-	138	150	3

09.10.2024

Тернопіль–2024

Робочу програму склав доцент кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, канд. екон. наук, доцент Олександр КВАСОВСЬКИЙ.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, протокол № 3 від 3. 10. 2024 р.

Завідувач кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу
д-р екон. наук, професор Ольга КНЕЙСЛЕР

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», протокол № 2 від 9. 10. 2024 р.

Голова групи забезпечення спеціальності,
д-р екон. наук, професор Ольга КИРИЛЕНКО

Гарант ОПІ,
д-р екон. наук, професор Ольга КНЕЙСЛЕР

1. СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання»

1. Опис дисципліни «Управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання»

Дисципліна – «Управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання»	Галузь знань, спеціальність, ОПП, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»	Вибіркова дисципліна Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Рік підготовки Денна – 1 Заочна – 1 Семестр / сесія Денна – 2 Заочна – 2, 3
Кількість змістовних модулів – 2	Освітньо-професійна програма – «Фінансовий менеджмент»	Лекції Денна – 32 год Заочна – 8 год Практичні заняття Денна – 14 год Заочна – 4 год
Загальна кількість годин Денна – 150 год. Заочна – 150 год.	Ступінь вищої освіти – магістр	Індивідуальна робота Денна – 5 год Тренінг Денна – 6 год Самостійна робота Денна – 93 год Заочна – 138 год
Тижневих годин – 10, з них – аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета й завдання вивчення дисципліни «Управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Програма та тематичний план дисципліни орієнтовані на формування у студентів системи базових знань з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, методології та практичного здійснення фінансової санації, провадження справи про банкрутство суб'єктів господарювання, фінансового забезпечення ліквідаційних процедур.

Ця дисципліна відноситься до фундаментальних загальноекономічних наук, які формують фаховий світогляд майбутніх економістів. Оволодіння цим курсом має виробити у студентів навички практичного використання знань щодо діяльності суб'єктів господарювання в процесі прийняття управлінських рішень за кризових умов.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Головним завданням курсу є послідовне і систематизоване вивчення студентами основних питань даної дисципліни, знання якої необхідно для теоретичної і практичної підготовки спеціалістів економічного профілю, фахівців – фінансистів для суб'єктів підприємницької діяльності.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні засвоїти:

- теоретичні основи здійснення фінансового оздоровлення суб'єктів господарювання;
- методику виявлення ознак неплатоспроможності підприємства;
- методику визначення санаційної спроможності підприємства;
- структуру та порядок складання плану санаційних заходів;
- особливості здійснення досудової санації та санації за рішенням господарського суду;
- теоретичні основи банкрутства підприємства;
- порядок здійснення ліквідаційних процедур;
- особливості санації та банкрутства підприємств різних форм власності та видів діяльності.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення курсу «Управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів (фінанси, економіка підприємства, податкова справа, фінансове право, аудит, бухгалтерський облік та оподаткування, фінанси підприємств), цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

2.4. У результаті вивчення дисципліни «Управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання» студенти повинні:

- знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.
- застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.
- обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.
- оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.
- вміти використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для діагностики фінансового стану суб'єктів господарювання.
- складати та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію (дані).
- визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення в сфері фінансового забезпечення функціонування суб'єктів господарювання.
- збирати, аналізувати та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати економічні та фінансові показники, обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.
- вміти планувати та реалізовувати заходи з проведення моніторингу діяльності суб'єктів господарювання.
- вміти приймати ефективні управлінські рішення та використовувати методи й механізми проведення фінансового оздоровлення діяльності суб'єкта господарювання.
- виявляти та аналізувати ключові характеристики фінансової діяльності підприємств та рівня їх фінансової безпеки;
- знати методику виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та визначення санаційної спроможності підприємства;
- розуміти структуру та порядок складання плану санаційних заходів;

- знати особливості здійснення досудової санації та санації за рішенням господарського суду;
- аналізувати нормативно-правове забезпечення для практичного використання чинного законодавства України з питань банкрутства підприємства;
- знати порядок здійснення ліквідаційної процедури;
- знати особливості санації та банкрутства підприємств різних форм власності та видів діяльності.
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- приймати ефективні управлінські рішення та використовувати методи й механізми проведення фінансового оздоровлення діяльності суб'єкта господарювання.
- проявляти вміння нести відповідальність за результати професійної діяльності у сфері фінансів суб'єктів господарювання.

3. Програма дисципліни «Управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання»

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання.

Тема 1. Основи управління фінансовою санацією суб'єкта господарювання.

Фінансова криза на підприємстві: її економічний зміст, фактори виникнення, види, глибина.

Економічна суть санації підприємств. Визначення санації у законодавчих актах України, в працях вітчизняних та зарубіжних вчених.

Фінансова санація підприємства: зміст, мета, джерела.

Основні умови та ініціатори прийняття рішення щодо здійснення фінансового оздоровлення підприємства.

Етапи проведення санації підприємства згідно класичної моделі.

Управління фінансовою санацією підприємства.

Тема 2. Санаційний контролінг.

Сутність та завдання санаційного контролінгу. Визначення контролінгу як саморегулювальної системи методів та інструментів антикризового управління на підприємстві. Характеристика фінансового контролінгу як складової контролінгу підприємства. Забезпечення фінансовим контролінгом мети фінансового менеджменту.

Стратегічний та оперативний фінансовий контролінг. Завдання фінансового контролінгу. Санаційний контролінг. Функції санаційного контролінгу: інформаційне забезпечення; координаційна функція; вироблення стратегії санації підприємства; бюджетування; контроль та аналіз відхилень; внутрішній аудит.

Встановлення поточної неплатоспроможності (банкрутства) підприємства.

Система раннього прогнозування банкрутства.

Методи контролінгу. Опитування. Факторний аналіз відхилень. Аналіз точки беззбитковості. Портфельний аналіз. ABC-аналіз.

Тема 3. Складання плану фінансової санації суб'єкта господарювання.

Загальна характеристика плану санації. Зміст плану санації. Характеристика складових плану санаційних заходів. План маркетингу та оцінки ринків збуту. План виробництва та капіталовкладень. Організаційний план. Фінансовий план.

Етапи розробки плану санаційних заходів. Принципи планування.

Розгляд та узгодження плану санації підприємств комітетом кредиторів.

Порядок затвердження плану санацій господарським судом.

Тема 4. Санаційний аудит.

Сутність та основні завдання санаційного аудиту. Санаційна спроможність підприємства. Методи та програма санаційного аудиту.

Порядок проведення санаційного аудиту. Аналіз виробничо-господарської та фінансової діяльності. Становище підприємства на ринку факторів виробництва та ринку збуту продукції.

Експертна оцінка санаційних заходів.

Тема 5. Санація балансу.

Власний капітал, його функції та складові.

Економічний зміст санації балансу та санаційного прибутку.

Економічні передумови зменшення статутного капіталу. Правове забезпечення операцій з капіталом підприємства.

Порядок зменшення статутного капіталу: деномінація та конверсія акцій, санація викупом у власників.

Змістовий модуль 2. Форми і методи фінансової санації та основи банкрутства суб'єкта господарювання.

Тема 6. Фінансування санації суб'єктів господарювання.

Форми фінансової санації. Внутрішні та зовнішні джерела фінансової санації підприємств.

Поняття та класифікація внутрішніх фінансових джерел санації.

Збільшення вхідних грошових потоків. Шляхи збільшення виручки від реалізації продукції. Форми реструктуризації активів підприємства.

Резерви зменшення вихідних грошових потоків.

Класифікація зовнішніх джерел фінансування санації підприємств.

Фінансування санації за рахунок акціонерного (пайового) капіталу. Альтернативна санація. Участь кредиторів у фінансовому оздоровленні боржника. Фінансова участь персоналу у санації підприємства.

Тема 7. Реструктуризація суб'єкта господарювання.

Реструктуризація підприємства: зміст та форми. Фінансова та виробнича реструктуризація, реструктуризація активів, корпоративна реструктуризація.

Реорганізація підприємства, її види та законодавчі передумови.

Реорганізація, спрямована на укрупнення підприємства. Горизонтальне та вертикальне злиття підприємств, злиття кількох підприємств в одне. Умови та порядок проведення приєднання та поглинання підприємств.

Реорганізація, спрямована на розукрупнення підприємства (поділ, виділення).

Умови та порядок реорганізації підприємства поглинанням.

Порядок складання передавального та розподільного балансу.

Тема 8. Методи державної фінансової підтримки санації суб'єктів господарювання.

Суть та необхідність державної фінансової підтримки санації підприємств.

Форми та методи державної підтримки санації.

Пряме державне фінансування санації підприємств. Бюджетні позики, викуп державою корпоративних прав підприємств, субсидії та умови їх надання підприємствам.

Основні форми непрямой підтримки державою фінансового оздоровлення підприємств. Особливості використання поруки та надання гарантій підприємствам – боржникам з боку держави.

Тема 9. Оцінка вартості майна суб'єкта господарювання.

Діючий порядок оцінки вартості майна підприємства: методи оцінювання майна підприємства, інвентаризація майна та її завдання, аудиторська перевірка фінансової звітності.

Оцінка майнового комплексу, яким володіє підприємство. Оцінка вартості корпоративних прав.

Тема 10. Економіко-правові аспекти банкрутства та ліквідації суб'єкта господарювання.

Необхідність функції та завдання інституту банкрутства. Підстави та порядок порушення справи про банкрутство підприємства. Розпорядник майном боржника, його права, функції та обов'язки. Процедура провадження справи про банкрутство. Порядок визнання боржника банкрутом.

Етапи ліквідації підприємства. Черговість задоволення претензій кредиторів.

Тема 11. Особливості фінансової санації та банкрутства суб'єктів господарювання з врахуванням сфери діяльності.

Санація банківської установи. Ліквідація банківської установи. Реорганізація як метод фінансового оздоровлення банківської установи.

Особливості санації та банкрутства страхових компаній.

Особливості банкрутства сільськогосподарських підприємств, селянських (фермерських) господарств.

Особливості банкрутства державних підприємств.

Особливості банкрутства організацій громадянського суспільства.

**4. Структура залікового кредиту дисципліни
«Управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання»**

денна форма навчання

Назва теми	Кількість годин					Контр. заходи
	Лекції	Практичні заняття	СРС	Тренінг	ІРС	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання						
Тема 1 Основи управління фінансовою санацією суб'єкта господарювання	2	1	8	3	2	Поточне опитування
Тема 2. Санаційний контролінг	2	1	8			
Тема 3. Складання плану фінансової санації суб'єкта господарювання	3	1	8			
Тема 4. Санаційний аудит	3	1	8			
Тема 5. Санація балансу	3	1	8			
Змістовий модуль 2. Форми і методи фінансової санації та основи банкрутства суб'єкта господарювання						
Тема 6. Фінансування санації суб'єкта господарювання	3	1	8	3	3	Поточне опитування
Тема 7. Реструктуризація суб'єкта господарювання	3	1	8			
Тема 8. Методи державної фінансової підтримки санації суб'єктів господарювання	2	1	8			
Тема 9. Оцінка вартості майна суб'єкта господарювання	3	2	9			
Тема 10. Економіко-правові аспекти банкрутства та ліквідації суб'єкта господарювання	3	2	9			
Тема 11. Особливості фінансової санації та банкрутства суб'єктів господарювання з врахуванням сфери діяльності	5	2	11			
Разом	32	14	93	6	5	

заочна форма навчання

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	СРС
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання			
Тема 1 Основи управління фінансовою санацією суб'єкта господарювання	–	–	9
Тема 2. Санаційний контролінг	2	–	9
Тема 3. Складання плану фінансової санації суб'єкта господарювання	–	1	9
Тема 4. Санаційний аудит	2	1	9
Тема 5. Санація балансу	2	–	9
Змістовий модуль 2. Форми і методи фінансової санації та основи банкрутства суб'єкта господарювання			
Тема 6. Фінансування санації суб'єкта господарювання	–	–	9
Тема 7. Реструктуризація суб'єкта господарювання	–	–	9
Тема 8. Методи державної фінансової підтримки санації суб'єктів господарювання	–	–	9
Тема 9. Оцінка вартості майна суб'єкта господарювання	–	2	9
Тема 10. Економіко-правові аспекти банкрутства та ліквідації суб'єкта господарювання	2	–	9
Тема 11. Особливості фінансової санації та банкрутства суб'єктів господарювання з врахуванням сфери діяльності	–	–	10
Разом	8	4	138

5. Тематика практичних занять

денна форма навчання

Практичне заняття 1.

Тема 1. Основи управління фінансовою санацією суб'єкта господарювання

Мета: дослідити теоретичні основи управління фінансовою санацією підприємства

Питання для обговорення:

1. Фінансова криза на підприємстві: економічний зміст та причини виникнення.
2. Класифікація фінансової кризи.
3. Економічна сутність санації підприємства.
4. Класична модель фінансової санації.
5. Управління фінансовою санацією підприємства.

Тема 2. Санаційний контролінг

Мета: розкрити процес здійснення санаційного контролінгу на підприємствах.

Питання для обговорення:

1. Характеристика фінансового контролінгу як складової контролінгу підприємства і його завдання.
2. Сутність та завдання санаційного контролінгу.
3. Функції санаційного контролінгу.
4. Методи контролінгу.
5. Система раннього прогнозування банкрутства.

Практичне заняття 2.

Тема 3. Складання плану фінансової санації суб'єкта господарювання

Мета: ознайомитись із процесом складання та погодження плану фінансової санації підприємства.

Питання для обговорення:

1. План фінансового оздоровлення підприємства: склад і структура. Принципи та методи планування.
2. Характеристика окремих розділів плану санації підприємства.
3. Погодження та затвердження плану санації.

Тема 4. Санаційний аудит

Мета: розкрити основні етапи проведення санаційного аудиту на підприємствах-боржниках.

Питання для обговорення:

1. Санаційна спроможність підприємства.
2. Санаційний аудит: методи та програма його проведення.
3. Порядок проведення санаційного аудиту.
4. Загальна оцінка санаційної спроможності підприємства

Практичне заняття 3.

Тема 5. Санація балансу

Мета: вивчити специфіку процесу санації балансу підприємства.

Питання для обговорення:

1. Власний капітал, його функції та складові.
2. Економічний зміст санації балансу та санаційного прибутку.
3. Правове забезпечення операцій з капіталом підприємства.
4. Порядок зменшення статутного капіталу:
  - деномінація та конверсія акцій,
  - санація викупом у власників.

Тема 6. Фінансування санації суб'єкта господарювання

Мета: розкрити особливості процесів фінансування санації підприємства.

Питання для обговорення:

1. Форми фінансової санації підприємств.
2. Поняття та класифікація джерел фінансової санації підприємства.
3. Фінансування санації за рахунок акціонерного (пайового) капіталу.
4. Участь кредиторів у фінансовому оздоровленні боржника.
5. Фінансова участь персоналу у санації підприємства.

Практичне заняття 4.

Тема 7. Реструктуризація суб'єкта господарювання

Мета: вивчити особливості процесів реструктуризації підприємств.

Питання для обговорення:

1. Реструктуризація підприємств, її зміст та форми.
2. Реорганізація підприємств: види та законодавчі передумови.
3. Реорганізація, спрямована на укрупнення підприємств.
4. Реорганізація підприємств, спрямована на розукрупнення.
5. Умови та порядок перетворення підприємства.
6. Порядок складання передавального та розподільного балансу.

Тема 8. Методи державної фінансової підтримки санації суб'єктів господарювання

Мета: вивчити методи державної фінансової підтримки санації підприємств.

Питання для обговорення:

1. Зміст і необхідність державної фінансової підтримки санації підприємств, її форми та методи.
2. Пряме державне фінансування санації підприємств.
3. Непрямі методи державного фінансового оздоровлення підприємств.

Практичне заняття 5.

Тема 9. Оцінка вартості майна суб'єкта господарювання

Мета: з'ясувати необхідність, мету та принципи оцінювання вартості майна суб'єктів господарювання.

Питання для обговорення:

1. Методи оцінювання майна підприємства.
2. Оцінка майнового комплексу, яким володіє підприємство.
3. Оцінка вартості корпоративних прав.
4. Оцінка вартості нерухомого і рухомого майна.
5. Оцінка вартості нематеріальних активів.

Практичне заняття 6.

Тема 10. Економіко-правові аспекти банкрутства та ліквідації суб'єкта господарювання

Мета: дослідити економіко-правові аспекти банкрутства підприємства.

Питання для обговорення:

1. Необхідність, функції та завдання інституту банкрутства.
2. Підстави та порядок порушення справи про банкрутство.
3. Етапи ліквідації підприємства визнаного банкрутом та черговість задоволення претензій кредиторів.

Практичне заняття 7.

Тема 11. Особливості фінансової санації та банкрутства суб'єктів господарювання з врахуванням сфери діяльності

Мета: проаналізувати особливості фінансової санації та банкрутства підприємств різних форм власності.

Питання для обговорення:

1. Особливості фінансової санації та банкрутства банківських установ.
2. Особливості санації та банкрутства страхових компаній.
3. Особливості здійснення банкрутства сільськогосподарських підприємств.
4. Особливості здійснення банкрутства державних підприємств.
5. Особливості банкрутства організацій громадянського суспільства.

заочна форма навчання

Практичне заняття 1.

Тема 3. Складання плану фінансової санації суб'єкта господарювання

Мета: ознайомитись із процесом складання та погодження плану фінансової санації підприємства.

Питання для обговорення:

1. План фінансового оздоровлення підприємства: склад і структура. Принципи та методи планування.

2. Характеристика окремих розділів плану санації підприємства.
3. погодження та затвердження плану санації.

Тема 4. Санаційний аудит

Мета: розкрити основні етапи проведення санаційного аудиту на підприємствах-боржниках.

Питання для обговорення:

5. Санаційна спроможність підприємства.
6. Санаційний аудит: методи та програма його проведення.
7. Порядок проведення санаційного аудиту.
8. Загальна оцінка санаційної спроможності підприємства

Практичне заняття 2.

Тема 9. Оцінка вартості майна суб'єкта господарювання

Мета: з'ясувати необхідність, мету та принципи оцінювання вартості майна суб'єктів господарювання.

Питання для обговорення:

1. Методи оцінювання майна підприємства.
2. Оцінка майнового комплексу, яким володіє підприємство.
3. Оцінка вартості корпоративних прав.
4. Оцінка вартості нерухомого і рухомого майна.
5. Оцінка вартості нематеріальних активів.

6. Тренінг з дисципліни «Управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання»

Мета тренінгу з дисципліни «Управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання» – систематизація, узагальнення, засвоєння та закріплення знань, отриманих на лекційних і практичних заняттях, формування у студентів практичних навичок для прийняття обґрунтованих рішень щодо фінансового оздоровлення підприємств, управління процесами санації, розробки та впровадження антикризових заходів.

Успішне проходження тренінгу сприяє підвищенню практичної підготовки фахівців зі спеціальністю «магістр».

Проведення тренінгу дає змогу:

- забезпечити глибоке засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання»;
- розвинути у студентів навички прийняття ефективних управлінських рішень в умовах фінансової кризи;
- формувати вміння використовувати теоретичні знання для оцінювання санаційної спроможності та ризиків банкрутства, вибору найбільш оптимальних заходів для фінансового відновлення підприємства;
- сприяти розвитку здатності студентів до аналізу фінансових показників, що свідчать про ознаки кризи, та використання його результатів для формування переліку дієвих антикризових заходів.

Організація і порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина передбачає актуалізацію теми тренінгового заняття та структурування процесу його проведення; ознайомлення студентів з метою тренінгу, його завданнями, процедурою проведення, очікуваними результатами; представлення програми тренінгу.

2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою в колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття, формуванні робочих груп студентів, визначенні завдань та розподілі ролей; забезпечення учасників тренінгу роздатковим матеріалом.

3. Практична частина передбачає виконання тренінгових завдань у групах із використанням базових та інноваційних методів проведення тренінгу за визначеною темою (проблемою). Підготовка презентаційних матеріалів за результатами виконання тренінгового завдання.

4. Підведення підсумків передбачає презентацію практичної роботи в групах; обговорення результатів виконання завдань, обмін думками з проблематики теми тренінгу, підведення підсумків, оцінку результативності роботи в групах і досягнення поставлених цілей тренінгу.

Завдання тренінгу

Виконати три завдання практичного спрямування у складі підгрупи у кількості 5–6 студентів.

Завдання 1. За допомогою відомих пошукових систем знайти у мережі Інтернет фінансову звітність будь-якого публічного акціонерного товариства, щодо якого офіційно оприлюднено оголошення про відкриття провадження у справі про банкрутство. На основі даних, наведених у балансі (звіті про фінансовий стан) та звіті про фінансові результати обраного акціонерного товариства, провести поглиблений аналіз його фінансового стану. Оформити узагальнену таблицю показників фінансового стану компанії за наведеним нижче зразком (табл. 1), та сформулювати обґрунтовані висновки.

Завдання 2. Провести дослідження з виявлення ознак банкрутства обраного публічного акціонерного товариства за відомими методиками (двома зарубіжними та двома вітчизняними), використовуючи дані, наведені у балансі (звіті про фінансовий стан) та звіті

про фінансові результати обраного акціонерного товариства. Оформити узагальнену показників для оцінки ймовірності банкрутства компанії за наведеним нижче зразком (табл. 2), порівняти результати, отримані при використанні різних методик, та сформулювати обґрунтовані висновки.

Завдання 3. На основі проведеного аналізу фінансового стану обраного публічного акціонерного товариства та дослідження його схильності до банкрутства розробити перелік заходів, спрямованих на запобігання або виведення компанії зі стану фінансової кризи.

Таблиця 1

Узагальнена таблиця показників фінансового стану компанії

Показник	Початок року	Кінець року	Зміна
1. Аналіз ліквідності			
Коефіцієнт покриття			
Коефіцієнт швидкої ліквідності			
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможність)			
Чистий оборотний капітал			
2. Аналіз фінансової стійкості			
Коефіцієнт автономії (незалежності)			
Коефіцієнт фінансової залежності			
Коефіцієнт маневреності власних коштів			
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами			
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу			
3. Аналіз ділової активності			
Коефіцієнт оборотності активів			
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості			
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості			
Термін погашення дебіторської заборгованості			
Термін погашення кредиторської заборгованості			
Коефіцієнт оборотності власного капіталу			
Фондовіддача основних засобів			
4. Аналіз рентабельності			
Рентабельність продукції			
Рентабельність активів			
Рентабельність основної діяльності			
Рентабельність власного капіталу			

Таблиця 2

Узагальнена таблиця показників для оцінки ймовірності банкрутства компанії

Назва обраної методики	Формульний апарат та розрахунок за обраною методикою	Значення
Модель Альтмана		
Модель Спрінгейта		
Модель О. О. Терещенка		
Коефіцієнт вірогідності банкрутства (Z) за методикою Фонду державного майна України		

7. Самостійна робота

Самостійна робота студентів має на меті формування пізнавальної активності студентів, засвоєння ними основних умінь і навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості студентів при вивченні дисципліни «Управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання» тощо.

У процесі самостійної роботи студенти мають оволодіти вміннями та навичками

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи в бібліотеці з каталогами;
- роботи з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- конспектування літературних джерел;
- роботи з довідковою літературою;
- опрацювання статистичної інформації;
- підготовки презентацій дослідницьких проєктів і написання рефератів з проблематики фінансового менеджменту.

Завдання для самостійної роботи

1. На основі вивчення тем 1–5 дисципліни «Управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання» підготувати та презентувати самостійний дослідницький проєкт за однією із запропонованих нижче тем (за вибором студента, повторення тем у межах однієї академічної групи не дозволяється):

Тема 1. Основи управління фінансовою санацією суб'єкта господарювання

1. Причини виникнення фінансових криз на підприємствах різних галузей економіки (галузь вибирає студент).
2. Сучасні наукові підходи до типології фінансових криз суб'єктів господарювання.
3. Модерні наукові підходи до трактування економічної сутності та функціонального призначення фінансової санації підприємства.
4. Класична модель фінансової санації та її адаптація до сучасних вітчизняних умов.
5. Ефективне управління процесом фінансової санації: теоретичні засади та практичні аспекти.
6. Оцінка ефективності управлінських рішень у процесі фінансової санації суб'єктів господарювання.
7. Фінансова криза на сучасному підприємстві: діагностика та шляхи подолання.
8. Критичні фактори успіху фінансової санації суб'єктів господарювання: міжнародний досвід та українська практика.

Тема 2. Санаційний контролінг

11. Розвиток системи контролінгу на промислових підприємствах: сучасні виклики та перспективи.
12. Контролінг як інструмент управління кризовими ситуаціями на підприємстві.
13. Функції санаційного контролінгу в процесі фінансового оздоровлення суб'єктів господарювання.
14. Інформаційне забезпечення санаційного контролінгу: нормативні вимоги та проблеми впровадження.
15. Роль фінансового контролінгу у забезпеченні фінансової стійкості суб'єктів господарювання.
16. Система раннього прогнозування та попередження банкрутства як інструмент санаційного контролінгу суб'єктів господарювання.
17. Бюджетування та його роль у процесі санації суб'єктів господарювання.

18. Контроль і аналіз відхилень як ключові елементи санаційного контролінгу суб'єктів господарювання.

19. Внутрішній аудит як складова система контролінгу під час фінансової санації суб'єктів господарювання.

Тема 3. Складання плану фінансової санації суб'єкта господарювання

21. Принципи та методи планування фінансового оздоровлення суб'єктів господарювання: теоретичні основи та практичні аспекти.

22. Прикладні проблеми складання ключових розділів плану фінансової санації суб'єктів господарювання.

23. Прагматика погодження та затвердження плану санації суб'єктів господарювання: юридичні та організаційні аспекти.

24. Роль прогнозування у складанні плану фінансової санації суб'єктів господарювання.

25. Економічне обґрунтування плану санації суб'єктів господарювання: методологічні підходи та практичний інструментарій.

26. Аналіз ризиків у процесі складання плану фінансової санації суб'єктів господарювання.

27. Методика оцінки ефективності плану фінансової санації суб'єктів господарювання.

28. Складання плану фінансової санації у малому та середньому бізнесі: специфіка та сучасні виклики.

29. Проблеми практичної реалізації планів фінансової санації суб'єктів господарювання України.

30. Роль зовнішніх консультантів у розробці та реалізації плану фінансової санації суб'єктів господарювання.

Тема 4. Санаційний аудит

31. Санаційна спроможність суб'єктів господарювання: методи оцінки та проблеми їх застосування.

32. Роль санаційного аудиту у процесі фінансового оздоровлення суб'єктів господарювання.

33. SWOT-аналіз як інструмент оцінки санаційної спроможності суб'єктів господарювання.

34. Проблеми та перспективи впровадження дієвого санаційного аудиту в Україні.

35. Використання результатів санаційного аудиту у стратегічному управлінні суб'єктами господарювання.

36. Методичні та науково-прикладні основи оцінювання санаційної спроможності суб'єктів господарювання.

37. SWOT-аналіз як інструмент управління санацією суб'єктів господарювання.

38. Порівняльний аналіз вітчизняних і зарубіжних методик проведення санаційного аудиту суб'єктів господарювання.

39. Оцінювання ефективності санаційного аудиту суб'єктів господарювання: теорія і практика.

Тема 5. Санація балансу

41. Поняття та економічний зміст санації балансу: теоретичні та прикладні підходи.

42. Проблеми та ризики проведення досудової санації суб'єктів господарювання в Україні.

43. Диференціація кредиторської заборгованості у процесі досудової санації: методичні та прикладні підходи.

44. Прагматика проведення санації балансу в умовах фінансової кризи суб'єктів господарювання.

45. Вплив санації балансу на фінансову стійкість суб'єктів господарювання.

46. Міжнародний досвід санації балансу та його застосування в українській практиці.

II. На основі вивчення тем 6–11 дисципліни «Управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання» підготувати реферат на одну із наведених нижче тем (за вибором студента, повторення тем у межах однієї академічної групи не дозволяється):

Тема 6. Фінансування санації суб'єкта господарювання

1. Порівняльний аналіз форм фінансової санації підприємств: теорія та практика.
2. Джерела фінансової санації підприємств: класифікація та економічна ефективність.
3. Вплив акціонерного капіталу на фінансове оздоровлення підприємства.
4. Пайове фінансування санації: механізми залучення та ризики.
5. Участь кредиторів у санації підприємства: права та обов'язки.
6. Роль персоналу у фінансовому оздоровленні підприємства: зарубіжний і вітчизняний досвід.
7. Механізми стимулювання фінансової участі персоналу у санації підприємства.
8. Фінансування санації за рахунок внутрішніх і зовнішніх джерел: порівняльний аналіз.
9. Проблеми та перспективи залучення інвесторів у процесі фінансової санації суб'єктів господарювання.
10. Фінансова участь власників та акціонерів у санації суб'єктів господарювання: переваги та недоліки.

Тема 7. Реструктуризація суб'єкта господарювання

11. Реструктуризація суб'єктів господарювання: сучасні підходи та виклики.
12. Форми та методи реструктуризації суб'єктів господарювання в умовах фінансової кризи.
13. Реорганізація суб'єктів господарювання: законодавчі аспекти та практичні наслідки.
14. Види реорганізації суб'єктів господарювання та їх вплив на ефективність бізнесу.
15. Реорганізація через укрупнення суб'єктів господарювання: економічні та соціальні наслідки.
16. Розукрупнення суб'єктів господарювання: ефективність та перспективи розвитку.
17. Економічний аналіз передавального балансу при реструктуризації підприємств.
18. Роль реорганізації у підвищенні конкурентоспроможності суб'єктів господарювання.
19. Порядок і механізми реструктуризації суб'єктів господарювання: міжнародний досвід.
20. Соціальні наслідки реструктуризації суб'єктів господарювання.

Тема 8. Методи державної фінансової підтримки санації суб'єктів господарювання

21. Державна фінансова підтримка санації підприємств: необхідність та проблеми реалізації.
22. Сучасні форми та методи державної підтримки санації суб'єктів господарювання в Україні.
23. Пряме державне фінансування санації суб'єктів господарювання: ефективність та ризики.
24. Непрямі методи державного фінансового оздоровлення суб'єктів господарювання: економічна доцільність.
25. Формування механізмів державної фінансової підтримки суб'єктів господарювання у кризовому стані.
26. Порівняльний аналіз державних методів підтримки санації суб'єктів господарювання в різних країнах світу.
27. Нормативно-правові основи державної підтримки санації суб'єктів господарювання в Україні.

28. Роль держави у фінансовому оздоровленні стратегічно важливих підприємств.
29. Інструменти державної підтримки фінансово нестабільних компаній: досвід ЄС.
30. Ефективність державних програм підтримки санації підприємств в умовах кризи.

Тема 9. Оцінка вартості майна суб'єкта господарювання

31. Методики оцінювання майна суб'єктів господарювання у контексті фінансової санації.
32. Оцінювання вартості підприємства як цілісного майнового комплексу: базові принципи та методичні підходи.
33. Методичні та науково-прикладні підходи до оцінки корпоративних прав суб'єктів господарювання.
34. Оцінка вартості нерухомого майна у процесі санації: наукові підходи та практичні проблеми.
35. Особливості оцінки вартості рухомого майна суб'єктів господарювання та її вплив на фінансове оздоровлення.
36. Методи оцінки вартості нематеріальних активів у процесі реструктуризації суб'єктів господарювання.
37. Економічна оцінка активів суб'єктів господарювання при санації: методичні та прикладні аспекти.
38. Методи оцінювання вартості нематеріальних активів у кризовий період і проблеми їх практичного застосування.
39. Проблеми оцінки вартості корпоративних прав у процесі реструктуризації підприємства.
40. Оцінка ліквідності майна підприємства у процесі фінансової санації суб'єктів господарювання.

Тема 10. Економіко-правові аспекти банкрутства та ліквідації суб'єкта господарювання

41. Функціональне призначення, завдання та роль інституту банкрутства в економічному розвитку суб'єктів господарювання.
42. Підстави для порушення справи про банкрутство: правові та економічні аспекти.
43. Законодавчі вимоги та практичні проблеми реалізації процедури банкрутства в Україні.
44. Етапи ліквідації підприємства-банкрута: критичний аналіз та оцінка ефективності.
45. Аналіз законодавчих вимог щодо черговості задоволення претензій кредиторів у процесі ліквідації суб'єктів господарювання.
46. Економічний вплив банкрутства на підприємство та його контрагентів.
47. Фінансові наслідки ліквідації суб'єкта господарювання для акціонерів і персоналу.
48. Міжнародна практика банкрутства суб'єктів господарювання: порівняння з українським законодавством.
49. Роль арбітражного керуючого у процесі банкрутства та ліквідації підприємства.

Тема 11. Особливості фінансової санації та банкрутства суб'єктів господарювання з врахуванням сфери діяльності

51. Фінансова санація сучасних банківських установ: специфіка та ризики.
52. Особливості фінансової санації вітчизняних страхових компаній в умовах економічної нестабільності.
53. Банкрутство сільськогосподарських підприємств: потенційні причини та можливі наслідки.
54. Специфіка процедури банкрутства та можливості санації суб'єктів господарювання державної форми власності.
55. Особливості банкрутства та санації організацій громадянського суспільства.

56. Особливості фінансового оздоровлення та банкрутства суб'єктів господарювання в енергетичному секторі.
57. Фінансова санація підприємств сфери ІТ: ризики та можливості.
58. Специфіка та шляхи фінансового оздоровлення будівельних компаній в сучасних умовах ведення бізнесу.
59. Особливості банкрутства та реструктуризації суб'єктів господарювання торгівельної галузі.
60. Особливості фінансової санації та банкрутства транспортних підприємств.

Загальні вимоги до оформлення результатів виконаних завдань самостійної роботи: шрифт – Times New Roman; розмір шрифту – 14 кегель; інтервал між рядками – півтора; абзац – 12,5 мм, поля: верхнє і нижнє – 20 мм, ліве – 25 мм, праве – 15 мм; нумерація сторінок – у правому верхньому куті; обсяг для:

- реферату – 10-15 сторінок друкованого тексту;
- презентації результатів дослідницького проєкту – 15-20 слайдів у форматі PowerPoint.

При оцінці результатів самостійної роботи враховуються: глибина та всебічність розкриття змісту кожного завдання; рівень володіння навчальним матеріалом, винесеним на самостійну роботу; самостійність, аргументованість, оригінальність викладу самостійно опрацьованого матеріалу й ступінь вирішення проблеми; відображення власної позиції; використання у дослідженнях емпіричних (статистичних) даних, вміння їх опрацьовувати та формулювати на цій основі обґрунтовані висновки.

Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання всіх завдань самостійної роботи. Максимальна кількість балів за завдання самостійної роботи становить 100 балів.

8. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, індивідуальна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, ситуативне моделювання, реферування, есе, підготовка і презентація дослідницьких проєктів.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

У процесі вивчення дисципліни «Управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування, розв'язування задач;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- наукова дискусія;
- інші види індивідуальних і групових завдань;
- екзамен.

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення

контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

11. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Управління фінансовою санацією суб'єктів господарювання” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль 1</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>
Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два заняття)	Модульна робота за темами 1–11	Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу	Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань самостійної роботи	1 Тестові завдання (5 тестів по 5 балів за тест) – макс. 25 балів. 2. Теоретичне питання 1 – макс. 25 балів. 3. Теоретичне питання 2 – макс. 25 балів. 4. Задача – макс. 25 балів

Критерії оцінювання роботи на практичному занятті

Здобувач вищої освіти на практичному занятті може отримати максимум 100 балів за шкалою:

90–100 балів ставиться за таких умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань, дає повну, аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, що супроводжується правильними прикладами, на підтвердження власних думок, здійснює аналіз і формулює висновки, вільно послуговується термінологією у сфері фінансового менеджменту;
- розв'язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання, досконало володіє навиками користування фінансовою звітністю підприємства та її ґрунтового аналітичного опрацювання.

75–89 балів ставиться за таких умов:

- студент доволі активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, достатньо повний, обґрунтований виклад навчального матеріалу, але при додаткових контрольних запитаннях, які ставить викладач, не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні

помилки;

- розв'язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання лише з певною допомогою викладача чи колег, вміє користуватися фінансовою звітністю підприємства.

60–74 бали ставиться за таких умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- загалом виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

35–59 балів ставиться за таких умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після підказок викладача;

- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і поверхнево її розуміє;

- викладає матеріал не достатньо зв'язно і без логічної послідовності.

0–34 бали ставиться за таких умов:

- студент фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) викладає початковий матеріал, припускаючись при цьому суттєвих неточностей і помилок, які не виправляє навіть при підказках викладача;

- виявляє нерозуміння змісту теоретичних питань і практичних завдань і, як наслідок цього – демонструє повну відсутність навичок як в аналізі явищ, так і в подальшому виконанні практичних завдань.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ (сума балів за всі види навчальної діяльності в межах модуля)	За національною шкалою	За шкалою ЄКТС
90–100	“Відмінно”	A (відмінно)
85–89	“Добре”	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	“Задовільно”	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	“Незадовільно”	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
01–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Технічне забезпечення: мультимедійний проєктор, ноутбук, проєкційний екран.	1–11
2.	Базове програмне забезпечення: ОС Windows. Стандартне програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office (Word, Excel, PowerPoint, Microsoft Visio). Телекомунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Viber тощо).	1–11
3.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності).	1–11
4.	Комунікаційне програмне забезпечення Zoom для проведення занять в режимі on-line (за необхідності).	1–11
5.	Форми фінансової звітності.	2, 4–5, 9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>
2. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>
3. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
5. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
7. Про затвердження примірних форм плану санації боржника у справі про банкрутство та плану реструктуризації боргів боржника у справі про неплатоспроможність: Наказ Міністерства юстиції України від 24.10.2019 р. № 3258/5. URL: <https://minjust.gov.ua/m/normativno-pravovi-akti-z-pitan-bankrutstva>
8. Про затвердження Порядку погодження планів санації: Наказ Фонду державного майна України від 04.03.2020 р. № 403. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0334-20#Text>
9. Богатир В. К. Ліквідаційна процедура – заключна процедура у справах про банкрутство : монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 210 с.
10. Бужимська К. О., Царук І. М.. Формування та розвиток системи контролінгу на промислових підприємствах. *Економіка, управління та адміністрування*. 2021. № (195). С. 3–7.
11. Васківська К. В., Гринчишин Я. М. Санація як інструмент антикризового управління підприємств. *Ефективна економіка*. 2021. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2021/11.pdf
12. Вінтоняк А. А, Чубай В. М. Методики аналізу загрози банкрутства підприємств та чинники впливу на зміну її рівня. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 61. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-45>
13. Гавриш О. М., Пильнова В. П., Ващенко О. О. Фінансова санація як спосіб запобігання банкрутству підприємств. *Підприємництво та інновації*. 2021. Вип. 17. С. 66–71. <http://www.ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/426/413>
14. Глущенко С. В., Івахненко С. В. Антикризове управління на підприємстві: фінансово-організаційні аспекти. Конспект лекцій : навч. посіб. Київ : НаУКМА, 2020. 92 с.

15. Гребенюк Н., Ситник Д. Методи та проблеми оцінки ступеня імовірності банкрутства збиткових підприємств. *Науковий збірник «InterConf»*. 2023. Вип. 157. С. 61–67. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/3756>
16. Деревянко Б. В., Коломоєць Т. О., Колпаков В. К. Криптовалюта як об'єкт процедур банкрутства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 3. С. 655–658. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-3/158>
17. Деревянко Б. В., Циганович О. В. Окремі аспекти досудової санації як виду реструктуризації суб'єктів господарської діяльності. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2024. № 1 (47). С. 49–59. URL: http://dSPACE.puet.edu.ua/bitstream/123456789/13852/1/Актуальні%20проблеми%20права_49-59.pdf
18. Дерлюк В. Д. Санація як альтернатива банкрутству. *Ірпінський юридичний часопис: науковий журнал*. 2024. Вип. 2(15). С. 95–109. URL: [https://doi.org/10.33244/2617-4154-2\(15\)-2024-95-109](https://doi.org/10.33244/2617-4154-2(15)-2024-95-109)
19. Домінова І. В., Кисіль Т. М. Прогнозування оцінки ймовірності банкрутства банківських установ на основі адаптованої нормативно-індексної моделі. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2021/101.pdf
20. Дутка В. В. Історичний розвиток інституту неплатоспроможності (банкрутства) фізичних осіб в незалежній Україні. *Актуальні проблеми держави і права*. 2024. Вип. 101. С. 53–58. URL: <https://doi.org/10.32782/apdp.v101.2024.6>
21. Дутка В. В. Мирова угода у справі про банкрутство. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2023 № 65. С. 30–33. URL: https://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc65/65_2023.pdf#page=30
22. Єрмоленко О., Коковіхіна О., Лисьонкова Н. Фінансова санація як спосіб запобігання банкрутству підприємств в умовах воєнного стану. *Економічний простір*. 2024. Вип. 190. С. 114–117. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-21>
23. Застосування норм Кодексу України з процедур банкрутства. Збірка наукових статей / За загальною редакцією д. ю. н., судді Верховного Суду С. В. Жукова. Київ: Алерта, 2019. 216 с.
24. Зятіна Д. В., Згама А. О. Окремі питання процедур внутрішнього та іноземного банкрутства в Україні. *Право*. 2022. № 74. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2023/01/27.pdf>
25. Кадала В. В., Гузенко О. П. Актуалізація проблем і новели теоретико-правових сегментів окремих процедур банкрутства. *Правовий часопис Донбасу*. 2020. № 4 (73). С. 87–94. URL : <https://ljd.dnuvs.in.ua/wp-content/uploads/2022/01/11-kadalaguzenko.pdf>
26. Капліна А. І. Контролінг як інструмент управління підприємством. *Економіка і суспільство*. 2021. Вип. 23. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/159/153>
27. Кобзева Т. А., Заїка К. П. Концептуальні підходи до розвитку та становлення інституту банкрутства в Україні. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2024. № 2. С. 468–473. URL: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.02.79>
28. Коковіхіна О. О. Управління фінансовою санацією підприємств : конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2023. 115 с.
29. Кривов'язюк І. Економічні наслідки поширення COVID-19 та проблема банкрутства в Україні. *Розвиток міста*. 2024. Вип. 1(01). С. 52–56. URL: <https://doi.org/10.32782/city-development.1-8>
30. Крутова А. С., Лачкова Л. І., Лачкова В. М. Управління фінансовою санацією підприємства: навч. посібник. Харків: Видавець Іванченко І. С. 2017. 188 с.
31. Купира М. І., Матюк Л. В., Струк Ж. О. Формування фінансової санаційної спроможності підприємства: теоретико-прикладний аспект. *Приазовський економічний вісник*. 2022. № 1(30). С. 113–118.

32. Лазик І., Жвалюк А. Тенденції банкрутства та напрями фінансового оздоровлення підприємств в умовах воєнного стану. *Галицький економічний вісник*. 2024. № 2(87). С. 137–147.
33. Литовченко О., Кузенко Т., Сабліна Н. Процесний підхід до управління фінансовою санацією підприємства. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. № 2(02). С. 115–124.
34. Малій О. Г., Ріяка Т. Ю. Прогнозування фінансового стану підприємства та діагностика банкрутства. *Креативний простір: електрон. наук. журн.* 2023. № 11. Харків : СГ НТМ «Новий курс», 2023. С. 55–57.
35. Марусяк Н., Пильнюк Д. Банкрутство підприємства: сутність, причини та наслідки. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 33. С. 1–7.
36. Минчинська І. В. Ефективність державного регулювання банкрутства підприємств в Україні. *Ефективна економіка*. 2021. № 8. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2021/97.pdf
37. Мирошник Ю. Механізми вдосконалення моделей стимулювання топ менеджера в процесі санації підприємства. 2024. *Економіка та суспільство*. Вип. 62. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-101>
38. Москвін Б. Банкрутство як механізм антикризового управління підприємством. *Вісник КНТЕУ*. 2020. № 2. С. 58–68.
39. Мурсяк Н. Л., Пильнюк Д. О. Банкрутство підприємства: сутність, причини та наслідки. *Економіка та суспільство*. 2021. № 33. 7 с. URL: <http://surl.li/cvvnvw>
40. Ніколайчук О. А., Кочерга К. С. Проблеми банкрутства вітчизняних підприємств в умовах воєнного стану. *Вісник ДонНУЕТ «Економічні науки»*. 2024. Вип. 2(79). URL: <https://doi.org/10.33274/2079-4819-2023-79-2-101-113>
41. Новик І. В. Фінансова санація в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2021/85.pdf
42. Оліщук П. О. Процедура здійснення банкрутства автотранспортних суб'єктів господарювання. *Правовий часопис Донбасу*. 2023. № 4(85). С. 30–33. URL: <https://ljd.dnuvs.ukr.education/wp-content/uploads/2024/01/2023-4-6.pdf>
43. Перестюк І. Нормативно-правове забезпечення процедур банкрутства в Україні та її значення для соціально-економічного розвитку України. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Екологія. Публічне управління та адміністрування»*. 2024. Вип. 1. С. 112–117. URL: <https://doi.org/10.32782/2786-5681-2024-1.14>
44. Пильнова В. П. Фінансова санація і банкрутство підприємств: навчальний посібник. Київ : ДУТ, 2021. 164 с. URL: <http://dl.dut.edu.ua/course/view.php?id=2991>
45. Пігуль Н. Г., Семенець В. П. Сутність та значення санації підприємства в сучасних умовах господарювання. *Економіка і суспільство*. 2020. № 21. С. 86–92.
46. Полінкевич О. М., Лещук В. П. Фінансова санація та банкрутство підприємств: підручник. Київ. Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.
47. Поляков Р. Б. Інститут банкрутства (неспроможності) в Україні та Німеччині: порівняльно-правове дослідження : монографія. Київ : Юрид. вид-во «Право України», 2023. 472 с.
48. Поляков Р. Б. Сутність відносин банкрутства (неплатоспроможності). *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2023. № 2. С. 63–72.
49. Пунда О., Арзянцева Д. Особливості застосування процедур банкрутства у період дії воєнного стану. *Збірник наукових праць «Приватне право і підприємництво»*. 2023. Вип. 23. С. 228–234. URL: <https://irlykhuml.univer.km.ua/server/api/core/bitstreams/ebdc669a-f7c7-422b-b229-c0bde892ef51/content>
50. Рубан О. О. Окремі аспекти захисту прав кредиторів під час процедури банкрутства. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2021. Вип. 2. С. 49–52.

51. Румик І., Пилипенко О. Антикризове управління при реалізації санаційних заходів підприємства. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2021. № 3(63). С. 51–60.
52. Савченко А. М., Фішер Н. В. Дослідження ймовірності настання банкрутства виробничого підприємства. *БІЗНЕС-ІНФОРМ*. 2020. № 11. С. 186–191. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-11_0-pages186_191.pdf
53. Смагло О. Теоретичні основи функціонування фінансової санації та банкрутства підприємств в Україні. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. Вип. 3(03). С. 47–50. URL: <https://doi.org/10.32782/dees.3-9>
54. Солом'янова-Кирильчук К. О. Методичний підхід до визначення економічної сутності поняття «санація» через визначення її видів і функцій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство* / голов. ред. М.М. Палінчак. Ужгород : Гельветика, 2020. Вип. 29. С. 147–151.
55. Соляник Л. Г. Управління фінансовою санацією та банкрутством підприємств. Методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2022. 157 с.
56. Стащук О. В. Управління фінансовою санацією підприємств : конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання освітнього ступеня «магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Луцьк : «Вежа», 2021. 148 с.
57. Управління фінансовою санацією підприємств : підручник / В. Г. Боронос, І. Й. Плікус. Суми : Сумський державний університет, 2022. 459 с.
58. Управління фінансовою санацією підприємства : підручник / Т. А. Говорушко, І. В. Дем'яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. К. : «Центр учбової літератури». 2019. 400 с.
59. Шарова С.В. Переваги досудової санації для своєчасного оздоровлення підприємства. *Концептуальні основи та практичний досвід обліку, аудиту та оподаткування в умовах глобалізації економіки* : колективна монографія кафедри обліку і оподаткування (Національний університет «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя). Запоріжжя : видавець Мокшанов В. В, 2023. С. 224–236.
60. Швидка Т. І., Остапенко Ю. І. Особливості реформування законодавства про банкрутство в період воєнного стану. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2023. № 1. С. 229–234. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/04/37.pdf>
61. Шевчук Я., Дудок К., Головатий О., Петелицький М., Хомин Ю. Управління фінансовою санацією підприємства. *Академічні візії*. 2024. Вип. 29. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/970>
62. Яковенко О. І. Антикризове управління підприємством в умовах пандемії COVID-19. *Причорноморські економічні студії*. 2022. Вип. 74. С. 163–167.
63. Ясинська Д. В., Добровольська О. В. Сучасна парадигма діагностики фінансового стану підприємства в період кризи. *Економічний простір*. 2021. № 166. С. 81–84.
64. Яцюк О. Потенціал фінансування автосанації підприємства як основного структурного елементу його автосанаційного потенціалу. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (Серія: Економіка та управління в нафтогазовій промисловості)*. 2023 № 2(28). С. 85–95.
65. Bankruptcy Basics. United States Courts. URL: <https://www.uscourts.gov/services-forms/bankruptcy/bankruptcy-basics>
66. Bankruptcy: How it Works, Types & Consequences. URL: <https://www.experian.com/blogs/ask-experian/credit-education/>
67. Corporate and Business Law 2017: ACCA Approved Study Text. URL: https://www.academia.edu/35165395/BPP_ACCA_F4_Corporate_and_Business_Law_2017
68. The running list of 2020 retail bankruptcies. URL: <https://www.retaildive.com/news/>
69. What Is Bankruptcy? URL: <https://www.investopedia.com/terms/b/bankruptcy.asp>